

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:
 Egész évre . 24 kor.
 Félévre . 12 kor.
 Negyedévre . 6 kor.
 Egy hónapra . 2 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egyhasábos petit sor 10 fill. vagy egy □ cm. hely 4 fill. — Nyíltór és magánérdekű ismertetés soronként 40 fill.

Megjelenik naponként reggel 6 órakor, hétfőn vagy ünnep után déli 12 órakor.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 19.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Konez Ákos.

Felolós szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű ismertetések felvétele.

Az osztrák helyzethez.

Debreczen, márczius 13.

Az osztrák birodalmi gyűlésben legujabban előforduló eseményekre vonatkozólag megbízható helyről írják: Körber miniszterelnöknek az a taktikája, hogy parlamenten kívüli tanácskozások útján állítsa helyre a parlamenti békét, hajótörést szenvedett és senki sem kételkedik többé, hogy az osztrák politikai pártok mint eddig, ezentúl is ellenségesen és kiengesztelhetetlenül fognak egymással szemben állni. Csak arra nézve nincsenek még tisztában, vajjon Körber folytatni fogja-e, illetve újra kezdi-e közvetítő kísérleteit, vagy pedig felosztatja a birodalmi gyűlést. Minden esetben sisyphusi munkára vállalkozik az osztrák miniszterelnök, melyet folyton elülről kell kezdenie. A dolgok jelen állása mellett a közvetítéshez számtalanszor hozzá kell fogni; viszont a birodalmi gyűlést mindaddig fel kellene osztlatni, míg olyan többség nem jön létre, melylyel végre kormányozni lehet.

Az osztrák parlament munkaképtelensége nyugtalanságot kelt Ausztriában magában s kell, hogy

Magyarországot is rendkívül nyugtalanítsa, ámbár Magyarországnak még nincs oka mélyebbreható nyugtalanságra. — Kétségtelen, hogy Magyarországra nézve magvas s ma még nem is mérlegelhető fontossággal bírna, ha az osztrák parlament munkaképes lenne s a 14. §. alapján életbe léptetett szerződések megbuktatná s érvényteleneknek jelentené ki. Ez oly zavarokat idézne elő, melyek az osztrák-magyar monarchiát megmérhetlen horderejű lappangó válságba döntének. De az osztrák kormányok mostani és korábbi kísérletei Magyarországot a legkevésbé sem érintik.

A magyar kormánynak az adott viszonyok közt az elhárítás politikáját kell követnie. Kétségtelen, hogy a rendezetlen parlamenti viszonyok Ausztriát olyan gazdasági válság elé terelik, melyet a szomszéd állam nehezen fog elviselni s ép ezért a magyar államférfiaknak tisztába kell jönniök az eszközökkel, melyekkel meg akarják akadályozni, hogy az osztrák zavarok átharapódzanak Magyarországra s a várható gazdasági reakció Magyarországon kárt, nagy pusztításokat tegyen.

Nehéz és felette fontos a magyar kormány feladata s Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter akcióját a hazai ipar teremtése és elősegítése terén, s a magyar kormány nagy akcióját, hogy a magyar államiságot minden rendelkezésére álló eszközökkel manifesztálja a külföld előtt, az elhárításra szolgáló első lépésnek tekinthetjük csak, melyet a tarthatatlan osztrák állapotok Magyarországra reakényszerítettek s a mely bizton megengedi a feltevést, hogy a Széll-kormány a következő lépéseket is hasonló erélylyel fogja megtenni.

A nagy nyelvi háboru alatt szétforgácsolódnak Ausztria gazdasági erői, mert majd a kisebbség obstruál oly módon, mely szem elől téveszti az állam legfontosabb anyagi érdekeit, majd ismét a többség követi el ezt a súlyos merényletet az állam biztossága és boldogulása ellen. És miután nem lehet tudni, mikor lesz vége e bolondok tánczának, Magyarország ugy huzhatja a legjobb hasznot a helyzetből, ha a legvégsőre készül, ha erre nem is kerül a sor.

A nagy czéloknak és nagy feladatoknak megfelelőleg nagy és

TÁRCZA

Játék a szívvél.

Irtta: Vitkay Zoltán.

— Menjen, ön őrijongó! — kiáltott a bársnyos keréken ülő hölgy az előtte térdelő férfura, ki epedő vágytól lángoló szemét mereven szegte a bájaiban viruló arcra.

— De édesem! . . . kérlelte a férfi.

— Hallgasson és távozzék! . . . Nincsen tovább türelmem hallgatni ezéltatos sértegetéseit!

— Hát sértésnek veszi, hogy szerelemmel kínálom meg? Ah, ha beláthatna szívembe, ha érezné azt a zakatoló kint, mely keblemet orvként tépi, dulja, égeti! . . . Oh, Nina! Legyen könyörűlő!

— Hallatlan vakmerőség! — szólal meg a bájos nő egy hirtelen mozdulattal felállva. — Ön nemesak tolakodó, hanem jellemtelen is! Ön feledi, hogy egy védetlen nővel van, kinek egyebe sincs erényénél, melyet meg nem vásárol a napsugarak leszedett szálain sem!

— Nem kérek, könyörgök, Nina! . . . Csak egy mosolyt, egy édes biztatást. Szemének egy reménynyújtó tekintete éltető fény gyanánt sugározza át szívemet! Szeretem s akarom, hogy enyémmé legyen. Miért üldöz, miért kinez!

— Ön nem képes komolyan gondolkodni. Ha képes volna, belátná a különbséget, mely közöttünk gátul áll. En nem vagyok fényert rajongó bolond: nem a kecsesítő ígéreteknek vakul hinni tudó oktondi. Ismerem az életet s tudom, hogy annak vásárában pénzért árulják az erényt, becsületet, jóhírnevet.

A térfu, kinek megnyerő arca a szenvedély heves tüzétől lángoló pirban égett, erős szívdobogással állt fel. Látszott rajta, hogy nincs szokva az ellenmondáshoz s csak nagy visszatartásába kerül, hogy uralkodni képes indulatain.

— Mondjon bármit, Nina. Nevezzen örültnek, bolondnak, csak egy biztató szót halljak édes ajkáról. Heves természet vagyok, ki párbajt vívtam már egy rosszul alkalmazott mosolyért is, de magácskától eltűrök mindeat. Bábja leszek, kit vezethet tetszése szerint. Körtéssy Aladár nem szokott ígéretségző lenni.

A gyönyörű nő elkomorult arczal hallgatta végig a férfi beszédét s midőn az bevégzé, tiltakozó kézmozdulattal felelt:

— Távozzék, parancsolom! . . . Nem vagyok árucikk, hogy megvásároljon!

— Ez az utolsó szava, Nina? — kérde Aladár, midőn kimenőben volt.

— Ez! — felelt Nina a legközönyösebb hangon.

Körtéssy még pár percig a csukott ajtó előtt állt. Ugy érezte magát, mintha a

mennysorság boldog örömeiből tiltották volna ki. Várta: szól-e még valamit Nina? A nők gyakran szeszélyesek, imádkokat csupa kedvtelésből sanyargatják. Hátba Nina is így tesz vele s midőn távozni, készül akkor fogja kiáltani a kedves szót:

— Maradjon!

De Nina nem szólt. Felnyitotta zongoráját s hófehér ujjait végigtánczoltatta a billentyűkön. Majd egy panaszos „Lorelei“ dallamát játszotta hatással, megragadóan.

Körtéssy darabig hallgatta az akkordokat s később egy futó könyvet törölt ki szeméiből és hevesen nyitotta fel az ajtót.

Dult kebelével rohant végig az utczán a járó kelők nem esekély bámulatára. Szívében tombolt a nem viszonzott érzélem s teljesen haláltóhajtó kedvébe jött.

Nina meg, mihelyt Körtéssy eltávozott, abbahagyta játékát. Ideges gyorsasággal csukta be a zongorát s az ablakhoz futva, mosolygó ajakkal nézett a dult kebelével távozó után.

— A balga! . . . Ha tudná, hogy én is szeretem! . . . De meg kellett lennie! Megtöröm a büszkeségét, uralmam alá hajtatom, hogy vakon engedelmeskedő szolgám legyen, ha nője leszek. Nagy közöttünk a különbség s ha a kormánygyeplőt kezeiben hagyom, hamar kitörnék a házasetel vihara. Nem, Körtéssy! Ne gondold: van nekem ehhez felfogásom, hogy ti nagyurak, mikén szoktátok törbe csalni a hiszékenyeket! . . . t

Képes levelezőlap,

nagy választékban, bámulatos
 olesó áron kaphatók a

gyűjteményhez albumok.

CSOKONAI-papirkereskedésben.

providenciális a magyar kormány politikája. Körbert pedig ép azok akadályozzák meg gazdasági programjának keresztülvitelében, a kiknek érdekében azt megkoncipálta. Mi lesz a dolog vége, azt majd a jövő mutatja meg.

Állampénztári kimutatás. Lukács László pénzügyminiszter közzétette az állami pénztárak kezeléséről szóló kimutatást az 1899. október 1-től december 31-ig terjedő utolsó negyedére a múlt esztendőnek. E kimutatás szerint az 1899. év negyedik negyedének mérlege 4.857.384,23 frttal kedvezőtlenebb, mint az 1898. év megfelelő negyedének mérlege. Az egész évi bevételek összege 3.205.519,57 frttal kisebb, a kiadásoké 792.458 frt 64 krral nagyobb, mint 1898-ban, tehát az egész 1899. év mérlege 3.997.978,21 frttal kedvezőtlenebb, mint az 1898. év mérlege.

De ez csak látszat, mert a delegációk által 1897. és 1898-ra megszavazott póthitelek részbeni fedezésére 1898-ban a közös aktívából 4.710.000 frt számoltatott el, holott a múlt évben ilyen bevétel nem fordul elő; a mérleg tehát tulajdonképpen 712.021,79 frttal kedvezőbb, mint az 1898. év mérlege.

A kiadásoknál a lényegesebb eltérések ezek:

A pénzügyminiszteriumnál 446,175,97 1/2 forint, melynek legnagyobb része a fogyasztási és italdókra esik; továbbá 303,822,35 forint a pénzverdénél, minthogy ebben az évnegyedben nagyobb fémmennyiségeket váltottak be.

A kereskedelemügyi miniszteriumnál 286,359,85 frt több kiadás a budapesti eskütéri híd és a fumei kikötő építési költségeire esik, 641,795,48 frt a távirtda és távbeszélő fejlesztéséből s épületek megszerzéséből ered, az államvasutak üzleti kiadásainál az 1,627,676,07 frt többletet a nagyobb forgalmi teljesítmények és a szorgalmi akadályok elhárítása okozta munkálatok idézték elő.

Az állami erdőknél a 390,400,76 frt több kiadás s az egyes évnegyedekben előforduló ingadozásnak kell tulajdonítani.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium 767,034 frtnyi több kiadását tárczakölteszők törlesztési részleteinek emelkedése,

népiskolák építése, kongrua kiegészítése és az egyetemi építkezések költségei okozták. Az állandó országház belső berendezési munkálatainak gyorsítása 226,710,87 frt több kiadást eredményezett.

Az államvasutak beruházásaira engedélyezett hitelből 2,812,322,42 frt vétetett igénybe.

A szóban levő kimutatás is a kormány-nak azt a törekvését bizonyítja, hogy az állam pénzügyeit mindinkább konszolidálja, de emellett a közigazgatás minden ágát a legmagasabb fejlettségre emelje s azokat annak a nagy és szent feladatnak a szolgálá-tába állítsa, melyet Magyarország kulturális és gazdasági virágzásának nevezünk s melynek Lukács László pénzügyminiszter magas pénzügyi művészete s izzó hazaszeretete a legjobb előmozdítója.

A földmivvelésügyi tárca költségvetése.

— Országgyűlési express-tudósítás. —

Budapest, márczius 13.

Perczel Dezső elnök pontban tíz óra-kor nyitja meg a gyűlést s bejelenti Nánássy György teines-moraviczai képviselő megválasztását.

Plósz Sándor igazságügyminiszter két javaslatot ad be.

Majd folytatták a földmivvelési tárca-t. Előnök felszólalt:

Komjathy Béla: Sürgeti a czéltudatos és czélirányos szociális politikát. Mert itt a szociális törekvésekről nagyon sokat beszélünk. Szükséges a magyar állam megerősítésére nézve az, hogy a magyar föld jövedelme emelkedjen. Erre szükséges a föld termelő képessége; eddig még kellőleg nem intézkedtünk újabb piacok létesítéséről, pedig erre nagy szükség van. Én ezen tervet állítom fel akkor, a midőn a t. miniszter ur politikája felett magam és pártom nevében bírálatot akarok mondani és bármily elismeréssel is viseltessem a t. miniszter ur személye iránt, mégis ki kell mondanom, hogy a magyar faj érdekében abban az irányban, a melyet vázoltam, ebben az országban nagyon kevés történt. Nem mondom, hogy semmi, mert némely keresetét kibőví-

tésével eddig is hasznos szolgálatokat tettek a miről majd később elismeréssel fogok nyilatkozni. Itt csak megemlítem azt, hogy magának a szőlőművelésnek oly terjedelmre való kifejlesztése határozott nagy előny, mert az ország egyes részein ma már az keresetforrás, olyan, a mely ott az ekzisztenciát, ha nem is egészben, de a mult-hoz hasonlítva sokkal jobban biztosítja.

Ha a nemzet elgyengülését nem akarjuk, akkor itt kell azon elemeknek kenyérkeresetet nyújtani, hogy azon a földön, ahol ma egy-két család él, azon 5-6 élhessen és ezzel erősödjék a magyar nemzet. A kötött birtok ma Magyarország területének 34,5 százalékát veszi igénybe és ebből 60 százalék erdőbirtok, tehát 40 százalék az, amely a magyar faj erősödését, terjeszkedését és vagyonszerzését megnehezíti. Van egy ország és ez Oroszország, ott 74 százalék a birtokoknak hitbizománya. — Hivatkozhatnánk Spanyolországra, Szászországra 3 százalék, Franciaországra 14%, Belgiumban 19% az összes birtokok hitbizománya. *Feilitsch* barátom a hitbizományok részbeni méltatására felszólalni szükségesnek tartotta. 1870-1878. között 25-öt állítottak fel, 1882-90. között 26-ot. Én azt hiszem, ez sehol sem volt egészséges állapot, de legkevésbé ez Magyarországon.

Beszéde további folyamán polemizál a kereskedelmi miniszterrel, aki arról panaszkodott, hogy a magyar buza sikertartalma fogy s a román buza behozatalára van szükség.

Darányi miniszter: Ezt nem mondta a miniszter ur.

Komjathy: Példát hoz fel, hogy a magyar buza semmit se veszített értékéből.

Marjay: Akkor a kereskedelmi miniszternek ne járjon el a szája. (Zaj. Elnök csemet.)

Komjathy végül kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Komjathy után következett **Kristóffy** József, ki a hitbizományokról szól és *Feilitsch* Artur báróval polemizálva kijelenti, hogy itt szükség van egy numerus clausura.

Rakovszky István: Ez helyes!

Kristóffy József: A nagybirtokok elaprózását sem helyesli, mert itt nagyobbára üzleti szempont az irányadó. Az egyes osz-

Akarom, hogy örjögj a szerelem hevétől, hogy hosszas küzdelem után birhasd kezemet. A mihez könnyű szerrel jutunk, nem szoktuk nagyra becsülni! . . .

Leült a bársonyos kerevetre s gondolata szálain visszaröpítette lelkét a multak borongó emlékére.

Mennyi nyomor, mennyi nélkülözés képét tárta fel ez a letűnt mult! A szép nő borzongott tőle, midőn emlékébe vissza idézte! . . . Apja szegénysorsfaluai lelkész volt, ki két gyermekkel nyomorult parókián küzdött. Bizony, még a napi kenyér is gyakran szűkölt meg házuknál. Nyomorúság, kín volt itt az élet. Sohasem derült felettük az örömnapp fényes sugára. Édes anyja behalt a szívet titkon epesztő bánatba s apja mostohát hozott a házhoz, kinek első dolga volt szétkergetni a gyermekeket a szülei háztól.

Nina, ki a legidősebb volt, már ekkor viszonyt folytatott egy fiatal kereskedővel. Talán boldog élete is lehetett volna annak oldalánál, ha a szép nő képes nagyravágyságból engedni. Felesége lett a kereskedőnek, de már egy hét múlva odahagyta. — Nem szenvedte a fukar, paraszti természetét. Elvált tőle s mint teljesen független nő, felkerült a fővárosba, egy ott lakó nagynénjéhez, ki nem volt ugyan maga sem irigyelt helyzetben, de szép unokahugát mégis ellátta minden kényelemmel.

A szép Nina hamar szemet szurt az ifjuság nagyobbresze előtt. Különösen a gazdag **Körtéssy** Aladár szive lobbant lángra gyújtó tekintetétől.

Körtéssy, midőn Ninától oly levert hangulatban eltávozott, nem tudta: mitévő legyen. Eleinte öngyilkossági eszmékkel tépelődött,

később azonban ostobaságnak találta annyira epedni. Valami egyéb jutott eszébe s hamar keresett mentő utat.

Betért egyik kávéházba s mihelyt az ott felszolgáló szép pénztárosnőt meglátta, azonnal más gondolat ütötte meg.

— Ejh, miért epedjek? — gondola. — Ez a nő szebb Ninánál és talán engedékenyebb is! Hanem azt a büszke szépséget mégis vágyam volna halóba keríteni. Megkínzott lelkem bosszút óhajt s a felgyult szerelem mellett a gyűlölet tüze is lobbanóban van kebelemben. — Oh, édes lesz látni, midőn tudára jő az ügyesen alkalmazott játéknak! **Körtéssy** Aladár nem ismer könyörületet, a midőn feltett czélját elérni akarja!

Napok teltek, hónapok röppentek el. **Körtéssy** mind vakmerőbbé lesz. Nina nem volt képes végre is ellentállani a tapasztalt nagy szerelemnek. Megvallotta szive érzelmeit s jegyese lett a szép férfinak, ki büszke mosolygással tekintett reá.

Az ajak vallotta a szerelmet, hanem a sziv gyűlölet érzésétől tombolt.

Nem a kedves Nina volt többé előtte a szép nő, kit kevéssel előbb úgy óhajtott nőül venni, hanem a nagyravágó, kinozni szerető vad természet, kit gyönyörrel óhajt hatalmába keríteni, hogy kacajjal feleljen majd feljajduló csalódására.

Nina nem gondolta ezt. Az ő lelke a közeli boldogság édes érzelmével volt telve. Édes önfeledtséggel készült a közelgő esküvőhöz. Napokon át dalolt, mint a párja mellett boldogságot élvező fülemile.

Körtéssy naponkint meglátogatta. Folyvást az olvadó szerelmes volt. Nina teljesen elveszté akarátát. Most már nem volt ke-

ményszivü, nem utasította el jegyesét. — Engedte, hogy az csókolgassa finom szabásu kezét . . .

Az esküvő napja végre elérkezett. Nina már kora reggel kiöltözve várta jegyesét. Nagynénje is mindent elkövetett, hogy az ünnepély annál sikerültebb legyen.

Órák teltek el a várakozásban. Végre kopogtak az ajtón. Nina szive hevesen dobant fel s futva ment az ajtóhoz.

— Lehet! — mondá s karjait ölelésre tárta

De hirtelen visszahökken. Jegyese helyett annak inasa lépett be egy levéllel.

— Hát Aladár? . . . Miért nem jön ő? Az este megmondá, hogy kora reggel tisztelegni fog.

— A nagyságos ur e levelet küldte tőlem! — felelt az inas.

Nina gyorsan bontá fel a kis levélkét s oly mohón kezdé olvasni, hogy az inas távozását sem vette észre.

A szépség üde tavaszában viruló arcz hirtelen elborult és a csábos tekintetű szemek nem remélt fájdalom égető könyveivel teltek meg.

A levél következőleg hangzott:

„Kedvesem!

Azt hiszem, elég volt már a gyermekes játékból. Ön megkínzott engem s férfiúi büszkeségemet megsértette makaes önfeledtségével. Visszaadtam a kölcson. Ma vidékre utaztam és kerülni fogom az alkalmat, hogy valaha kegyeddel találkozzam. — Maradjon magának és máskor ne legyen oly kegyetlen a férfakkal szemben. Isten vele:

Aladár.“

tályok demokratikus fejlődésének szükségesét hangoztatja. A földbirtok szabad megosztása legyen ideálunk.

Major Ferencz: Mind frázis! Csupa frázis! — (Zaj. Elnök cseppet.)

Kristóffy József: A nemzetiségi kérdésben elhangzott beszédek csak akadémikus értékűek addig, míg ebbe a gazdasági erőviszonyok problémáját bele nem kapcsoljuk. Követendő példa a miniszterelnök, aki székfoglaló beszédében kijelölte a nagy feladatokat, melyek a közel jövőben várnak megoldásra. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés a jobboldalon, a szónokot többen tüdvözik.)

Buzáth Ferencz a ruthének nyomorultságáról beszél. A molnár most is a zsidónak dolgozik, attól kap kölcsönt s annak fizet nagy kamatot.

Örült a képviselőházban.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, márczius 13.

Komjáthy Béla mai képviselőházi beszéde közben roppant izgató és kínos incidens zavarta meg a tanácskozást. A 7-ik számú karzaton föllált egy ember és harsány hangon elkiáltotta:

— Eljén Magyarország és az összes nemzetiségek!

Együttal egy iv sűrűen teleirt papírt dobott a karzatról a képviselő felé.

Elképzelhető, mily meglepetést és izgalmat kelte ez a jelenet. Az illetőt természetesen azonnal kivezetették, a hol először Rogolya Gyula inspekeziós rendőrfelügyelő hallgatta ki. Feleleteinek zavarából és dultságából azonnal látta, hogy örült emberrel volt dolga s a körülötte csoportosuló újságírókhoz fordulva így szólt:

— Bolond!

Ezt az örült nagyon zokon vette s felháborodva utasította vissza a „bolond” jelzőt, mondván, hogy ő meg akarta menteni az országot, a hazát és az egész emberiséget. Majd Csávossy Béla háznagy hallgatta ki s csakhamar kiderült, hogy a neve Lippert István, morvaországi születésű, betűszedő. Az utóbbi időben a Szt. István nyomdában volt alkalmazva. Magyarul már régóta megtanult.

A képviselőházból kivezetették s a rendőrség az utcán letartóztatta és a megfigyelő osztályba szállította.

Az irás, a melyet a terembe dobott így kezdődik:

„Diesértessék az Ur Jézus! Nagyságos képviselő Urak!” elmondja benne zavartan, hogy a képviselők hassanak oda, hogy a király lépjen közbe a délafrikai hadakozók ügyébe és szüntesse be a további vérontást.

A képviselőház még sokáig állt az izgalom hatása alatt, a melyet az incidens keltett.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

Márczius 15. a képviselőházban.

Budapest, márczius 13. A képviselőház ma Kossuth Ferencz indítványára elhatározta, hogy márczius 15-én nem tart ülést.

Török dolgok.

Konstantinápoly, márczius 13. Az Agence de Constantinople hivatalos forrásból szerzett információ alapján merő koholmánynak minősíti egy berlini lapnak számos török főtiszt és polgári hivatalnok tartóztatásáról szóló jelentéseit. Ugyanez a forrás azt mondja, hogy az úszkúbi eseményeknek nagyobb jelentőséget tulajdonítanak, mint a minő a valóságnál fogva megilleti őket és azt az erős meggyőződést fejezi ki, hogy a mozgalom, a mely különben illetékes helyen semmiféle nyugtalanságot nem okoz, nemsokára meg fog szünni.

A pestis.

San-Francisco, márczius 13. Itt egy halálos kimenetelű pestis-éset fordult elő. A hatóságok szigorú intézkedéseket tettek a kínai lakosságú városrészek közegészségi állapotainak javítására.

A dél-afrikai háború.

— Távirati tudósítás. —

— márczius 13.

Semmi kétség sem férhet már ahhoz, hogy a két délafrikai köztársaság elnökei csakugyan tettek lépéseket a béketárgyalások megkezdésére. Ha nem fordultak is talán közvetlenül Angolországhoz, a nagyhatalmaknál tapogatóztak, vajjon nem volnának-e hajlandók elvállalni a közvetítést. Hogy ők a két ország teljes függetlenségét akarják biztosítani, az csak természetes és ép ezért valószínű, hogy a velők szimpatizáló hatalmak szíveségéhez folyamodnak, ezek után remélvén elérni — legalább részben — azt, a mit Anglia a közvetlen alkudozásban föltétlenül megtagadna.

Talán ezekkel a hírekkel van kapcsolatban az a távirati jelentés, amely szerint Joubert leköszönt volna a hadvezérségről s magyarázata az lehetne, hogy a világhírvű tábornok nem ért egyet Krügernek és elnöktársának azzal a lépésével, amely a burok részéről a további harcra való lemondást jelentené.

Akármit legyen is, a harc a burokra nézve nem igen folytatható. Roberts tábornok már Bloemfontein közelébe érkezett s a buroknak csak az a reményök lehet még, hogy Transvaal hegyei közt sikeresen folytathatják majd az ellentállást, amely azonban a legjobb esetben is annyi áldozatba kerülne, amely egy most talán megköthető tisztes békével nem érne föl.

Mai tudósításaink a következők:

A szép Nina, kit visszautasító, hideg modoráért szívtelen vagyos teremtnének tartott a hozzá közeledni vágyó ifjuság, feltűnő változáson ment keresztül a levél elolvasása után.

Darab ideig szoborszerűen állt az ablak megett, a levelet nézve, melynek minden egyes betűje hegyes törként irányult szívének. Ez a fagyos szív most fölmelegedett; dobogott, zakatolt örületes tembolással. A szép fejcskében vádoló gondolatok röpködtek.

— Tied volt; birhattad volna őt örökké, ha felhagysz gyermekek tulbecsüléseddel. Mit várhattál tőle mást, mikor lealacsonyítottad s játsztál égő szerelmével?! . . . Midőn feltárta előtted szíve rejtett titkát; midőn esküdte, hogy halálosan szeret, te könyörtelenül utasítád el, mutatva az erkölcsi ridegséget. Hát nem megérdemletted-e, hogy így bánják veled?! . . . A gyűlöletet csak lépés választja el a szerelemtől s jaj, ha ennek alvó óriása fölébred!

— Nem és százszor nem! — csillapítá szívet Nina s heves zokogással dült kezevérére. — Nem tudom őt elfeledni; nem vagyok képes arra, hogy emléke varázsát feledés fátyolával takarjam! Oh, soha sem tudtam így szeretni még! . . . Aladár! Kedves Aladár! Bocsáss meg! Szeretlek! . . .

A szakgatottan kiejtett szavak után fásult egykedvűségbe esett. Tompa szender vett erőt idegein, csak omló könyei sejtették benne az élet szikráját.

Aladár ez idő alatt szobájába zárkózva mosolygett a hatáson, melyet levele kelt Ninánál.

Eszében sem volt neki szakítani a

szép nővel, annál kevésbé vidékre utazni. Az ő szerelme nem mulékony szikra, nem pillanatra fellobbanó szalmaláng volt. Szikla volt az, melyet az ellenállás hullámai nem képesek szétrombolni.

Szerelme oly nagy hévvel vonzotta Ninához, hogy képes volt elhárítani érette minden akadályt. Elégé fájt az hevülő szívének, hogy ily nehéz próbára teszi imádotját, de Ninát ki kellett ábrándítania abból a tulhajtott szeszélyből, melyet oly gyakran tapasztalt nála.

Órák teltek el. Aladár ellentállott szíve zakatoló vágyának. Nem ment Ninához, bár jobb érzése is azt sugta, hogy szüntesse be a játékot s ne gyötörje tovább a bájos hölgyet.

Bevárta a nap lenyugtát s midőn a város lakóházainak lámpái kigyultak, akkor ment — meglehetősen gyors léptekkel — a szeretett kedveshez.

Kopogott az ajtón, de nem nyert semmi választ. Nyitni próbálta, be volt csukva.

Aladár testén borzongás futott végig. — Ah! . . . De nem tett talán olyat?! Még gondolatnak is borzasztó! . . .

A szobaleány jött fel a lépcsőkön, ki Aladárt meglepetve nézte.

— Hol van urnője? Ki csukta be a szobát? — kérde Aladár érthető aggodalommal.

— Urnőm beteg s nem fogad senkit! — felelt a szobaleány.

— Nyitassa ki, az égre kérem, az ajtót! — kérte Aladár. — Urnője boldogságáról van szó.

A szobaleány kopogtatott, végre az ajtó felnyílt. Nina szemben találta magát Aladárral.

Kisirt, könyes szemei tanuskodtak a

szívtépő fájdalomról. Szótlatlan tekintett a csinos ifjura, ki pirult arczczalt állt előtte.

— Nina! — szólalt meg Aladár. —

Ha megengedi, mondanék néhány szót!

— Uram, a történetek után? . . .

— Igen! Ne vélje, hogy szívem véreből irtam!

— Hát . . . talán?! . . .

— Oh, Nina. ha tudná: mily fájdalmasan érintett az engem, midőn kegyed úgy elutasított?! . . .

— És azért tette? — kérde Nina derülő arczczal.

— Azért, hogy ismerje meg Nagysád saját értékét s ne becsülje nemén túl magát. Legyen szíve, mely érezni tudjon: hite, mely szilárdan ragaszkodik ahhoz, ki kegyednek a boldogság révpartját ígére.

— Oh Aladár! Mint megbüntettet! . . .

— Bocsáss meg, angyalom, Ninám, egyetlen kincse lelkemnek! — kiáltotta Aladár s karjaiba kulcsolta a szép hölgy remegő habtermetét.

Fullasztó csókjaik sűrű egymásutánban csattantak el és a szívek lángoló érzelmeinek látására bizonyára örömkönyt hullathatott a szerelem istennője.

Pár hó múlva fényes esküvő volt a belvárosi templomban. A gazdag Körtéssy Aladár tartotta menyegzőjét a hódító szépségű Ninával.

Esküvő után a boldog pár Fiuméba utazott, hol a mézes heteket töltendik.

Addig majd a felőlük szállongó hírek is elévülnek s nem keserítik Ninát, ki különben nem törődik vele.

Mióta Aladár kedves kis neje lett, teljesen közönyös előtte egyéb a nagy világon.

London, márczius 13. A Reuter-ügynökségnek jelentik Venterspdeiből tegnapi esti kelettel: A driedfonteinai ütközet óta Roberts hadereje gyors menetben ide vonult, miközben a lovasság a főhad előtt járt. Ma reggel azt jelentették, hogy körülbelül 12,000 bur 18 ágyuval egy dombosoron áll, a mely az immár csak 15 mértföldnyire levő Bloemfonteinig vezető egyenes utat domiálja. Az angol haderő megkerülte az ellenség hadállását.

London, márczius 13. A Reuter-ügynökség jelenti Durbanból mai kelettel, hogy a transvaali kormány Németországot felkérte közbenjárásra vagy beavatkozásra, a mit azonban Németország azzal a kijelentéssel utasított vissza, hogy a konfliktus nem érinti Németországot.

Washington, márczius 13. Alapos a föltevés, hogy az Egyesült-Államok föl ajánlották jó szolgálataikat Nagy-Britanniának és a dél-afrikai köztársaságoknak. Egyelőre még nincs szó tulajdonképeni közbenjárásról, a mely Nagy-Britanniának nem tetszenék és a melyet az Egyesült Államok föl nem ajánlanak addig, a míg nem tudják, hogy mind a két hadviselő fél elfogadhatja. Aki hiszik azonban, hogy az Egyesült-Államok nagyon alkalmas közvetítők volnának arra, hogy a feleknek átadják a békekötésre való felszólítást vagy azt a kérdést, hogy milyen feltételek mellett lehetne a békét ismét helyreállítani.

London, márczius 13. French tábornok bevonult Bloemfontainba. Elfogta Steyn öcsesét. A vasut és táviró is kezébe került.

Kuruczfurfang.

A ma esti bemutató.

Ma este egy eredeti, száz arannyal jutalmazott népszínműnek örülhetünk, melynek végtelenül termékeny szerzője *Bokor József*, kit a hír már régen szárnyára kapott.

A szindarabról ez alkalommal semmitse írok; de hiszem, hogy szolgálatot teljesítek, ha egyet és mást a kurucz szó eredetéről leírok.

Kurucz — a császár, vagy a „német“ ellen támadó, felkelő magyar vitéz. Babocsai Izsák, tarcali jegyző szerint „kezdetének legelsőben az alsó párton levő magyarok kurucz névvel nevezettni.“ Ezen adat alapján Ballagi Aladár valószínűnek tartja, hogy e szó is, mint annyi más, katonai műszó, a magyarsággal akkor egy követ fuvó törököktől származik. Bianchinál ugyanis „Khurudz“ annyi, mint fölkelő, insurgents. Bél Mátyás ugyan azt állítja, hogy 1514-ben a kereszties háborúra felkészült parasztság, Dózsa György pórhada, nevezetett legelőbb kuruczoknak, a „kereszt jelvényétől“ (a cruce). E szerint a latin miles cruciatus, crucifer, cruciger és a német Kreuzer lenne a szó helyes fejtese. Feltevése ellen szól azonban az a tény, hogy a XVII. századot megelőzőleg eddigelé sehol nem találtuk a kurucz elnevezést. Pedig ugyancsak sokan érdeklődtek a szó iránt.

Follius Jakab egész komolyan mondja, hogy a kuruczok, rebellisek, (rebellis Curuzzi) a keresztitől nevezettek, mivel sok keresztet, t. i. csapást, üldözést kellett kiállaniuk a császáriaktól. Orokocsi Főriss Ferencz, valamint Csécsi János, patáki professzor, szintén komolyan, de nagy gunynyal fejtegeti a szót. Ugy veli, hogy a kurucz székely szó, annyi mint béka, mely, ha senki sem bantja, szabadon kurutytyol, de ha üldözik, fülel és szalad.

Oertelius, soproni pap azt mondja, hogy „kurucz“ nem egyéb, mint a „zuruck“ megfordítva. Bizonyosan azért — de ezt már nem mondja — mert mindig ezurukkolt. Mind e gunyos magyarázatok csak a nagy érdeklődést tanúsítják a kuruczok iránt, de bármilyen tudóskodva adatnak elő, nem egyebek etimologiai átekknál, melyek azért sem állhatnak meg,

mert nálunk a kurucz név, a legnemzetibb érzületűek gyűjtőneve, egyáltalában nem volt gunynév, mint Follius, Csécsi és Oertelius szeretnék bemutatni. Nálunk a kurucz épen a bátorságot, derekasságot, jó magyarságot jelentette. Azért dicsérte a székelyt a históriás ének, hogy kuruczczá lett, vagyis Rákóczy-pártivá:

„Látod, kurucz a löfejő:
Ő Attila igaz véro.“

Ami azt jelenti, hogy milyen derék ember a löfőszékely, (a löfejő — löfejű) látszik, hogy jóvérű (igaz véro — igaz véru), igazi Attilamaradék. Csufnév volt igenis a labancz, tudniillik a csaszárpárti, a kuruczok ellensége. Tömerdek gunyos dal szól a labanczokról, de a kuruczokról csak egyetlenegy. II. Rákóczy Ferencz bukásakor a magyar labanczok kárörömét fejezi ki ez a versszak:

„Szaladj, kurucz: jön a német!“

és a gunydálnak mindjárt a kezdete is egy kaján kérdés a vert sereg katonájához:

„Hol vagy te most, nyalka kurucz —
Ki oly voltál, mint a szép strucz?“

Politikai művers az egész, mely igaztalan, mint forradalmak leverésekor minden politikai mű. Azt mondja például:

„Szegény embert kiroztad, verted,
Nemas embert nem böcsülted,
Senki személyét nem nézted.“

S ezt a labancz mondja? Az talán jobban respektálta az embert, akár szegényt, akár gazdagot, mint a kurucz? — Az osztrák örökösödési háboruban még igen járja a kurucz nevezet. Használata azonban eleintén ingadozó, bizonytalan. Sok jó kurucz, aki még Rákóczy alatt szolgált, harczolt abban a seregben, melylyel azelőtt szemben állott. Ebben az időben kurucz annyi, mint portyázó, könnyű lovas. Azért írja Tóth István, Cziráky József gr. ezredes kapitány életéről, táborozásáról, haláláról (1742) készített verszetében:

„Ahol tegnapelőtt ki lévén portara,
Akadt a Prussusnak rabló kuruczára.“

Ha lett volna kurucz, vagy könnyű csapatja, ott halál sokaknak éltet lekaszálna. Már ugyanekkor szeltére használták a kuruczot porosz értelemben. Mivel Maria Terézia serege labancz, ellenfele nem lehet más, mint kurucz. Gvadányi is sokat emlegeti „Rontó Pál“-jában a Burkus kuruczait, a halálfejes kuruczot. S egész kedvteléssel írja a vén generalis:

„Vérszemet kaptam itt, Mokányom eresztém,
Kardomat kuruczok véribé fűrösztem.“

Ebben a háborus kurucz-világban játszik ifj. *Bokor József* népszínműve: *Kuruczfurfang*. Milyen jóleső érzélem fogja ma főlemelni lelkünket, midőn latjuk a kurucz dolmányokat, mosolygunk a kuruczszagokon, gyönyörködve a kurucz dalokon, melyek Thököly Imre és II. Rákóczy Ferencz korában a függetlenségi harczok idején keletkeztek, mely dalok, nóták zenei tekintetben valóságos gyöngyei nemzeti zeneirodalomunknak. Ama törzsöt képezik, melyből a későbbi irt dalok, nóták, tánczok egész sorozata ketetkezett.

Azt mondhatjuk, hogy népdalaink fénykora a Rákóczy alatti korszakra esik, nemcsak értékre, de számrá nézve is. Valóban csodálni lehet e dalok szépséget, kifejezését, ősi erejét, karakterisztikus menetét és rhythmusát s bámulni sokféleségét. A kurucz nóta mindegyikében pregnans kifejezés van. Némelyik úgy hangzik, mint harci induló, telve tüzzel s igen gyakran Rákóczy huszársainak akkori trombitariadóit véljük hallani és meglehet, hogy ezek is szolgáltak alap gondolatul a Rákóczy nótában (melyből 100 évvel később a ma már világhírű Rákóczy-induló készült).

Az e kortól származó dalok mindig lassu menetűek, méltóságtelejesek, lendületesek, gyakran dallamuk olyan, mint egy zoltárének. Általában el lehet mondani, hogy mostanáig fennmaradt legszebb népdalaink mind e korra ve-

zethetők vissza. Ki volt e sok gyönyörű magyar dal szerzője, az talán örökre a feledés homályába marad rejtve. A függetlenségi harczok befejezésével (1711—1712) a kurucz dalok és nóták eléneklése nemcsak büntetés terhe alatt szigoruan tiltott, de összetörettek még a tarogatók is, melyeken a híres nótákat játszották.

Azonban nem sikerült elfelejteni a dalok, nóták dallamait, ezek megmaradtak, mert leleményes népünk az eltiltott szöveg helyett más értelmű szöveget alkalmazott, meghagyva legfeljebb egy par kevésbé inkriminált strófát az itt-ott meghagyott verssoroknak köszönhető csupán, hogy e régi énekek dallamát meg tudtuk őrizni.

„Kurucz dalok a XVIII. és XVIII. századból“ címen *Káldy Gyula* 1892-ben adott ki egy vaskos füzetet, mely mintegy 30 kiváló kurucz nótát tartalmaz.

Egy oly népszínművet látunk tehát ma este, melyben a szerző a *hazafiérzést* és a szabadságszeretetet szólaltatja meg zenében és prózában.

Vajjon lesz-e zsufolt színház?

X.

SZÍNHÁZ.

Mozgó fényképek. Nagyobb örömet szerző színházi estére alig emlékszünk, mint a tegnapi, midőn *Tapolczai Dezsőnek*, a budapesti Vígsház tagjának, 21-ik s egyben bucsufelléptével Blumenthal és Kadelburg 3 felvonásos vigjátéka került színpadra. A két német író már eddig is sok jót alkotott s tudjuk róluk, hogy egyik német színház annyira becsüli műveiket, hogy szerződésre lépett velük nagyon szép összegig, hogy minden szindarabjuk először náluk lát napvilágot. A két író páratlan leleményesség jellemzi, a színpadot pedig annyira ismerik, mint talán senki s ebben keresendő az a rendkívüli siker, mely legsikerültebb alkotásukat a *Mozgó fényképek*-et lépten-nyomon kíséri. A helyzeteket úgy kiaknázni, a mindig akaró és tevő személyekkel annyira mozogni a világot jelentő deszkákon, egy az első jelenetben elejtett szóra a darab végén is figyelni, a teljes összhang és igazságszolgáltatás kedvéért — igazán bámulatos s megérdemli, hogy a két szerzőnek az elismerés palmaágát nyujtsák. Tegnapi este is így történt: jelenetről-jelenetre gyönyörködhetünk gazdag ötletekben és fordulatokban, mely az egész darabot behintti verőfényével, elárasztja melegével; de az már aztán megint más kérdés, hogy a szereplő színész mennyire tudja megértetni, egyéníteni a szerzők lelkében élő személyeket. Ki merjük mondani a tegnapi esti előadásról, hogy abban a főbb szereplők művészeknek bizonyultak. *Tapolczai Dezsőnek* sokkal sikerültebb estélye volt, mint az első, sőt teljesen művészi magaslapon állott, ami leginkább azok előtt tűnt fel, kik éles szemmel, fülel mindent akarnak látni és hallani. *Tapolczai* ott igazi művész, hol néma játékkal kell megértetni, hogy mi történt, történi és fog történni — okvetlenül. Mellette *Komjáthy János*, *T. Halmi Margit*, *Kiss Irén*, *Szabó Irma*, ifj. *Szathmáry*, *Fenyéry* működtek még közre, hogy az előadás végig lebilincselje művészi alakításaikkal a régen úgy nem mulatott, telt színházat.

K. K.

Szigligeti színház Nagyváradon. Nagyvárad új színháza, már egészen készen van és csak a belső díszítés munkálatai vannak hátra. Az épület, mely Felner és Helmer műépítészek tervezete szerint készült, egyike lesz a vidék legszebb színházainak. Ötven esztendeig tartott, a míg Nagyvárad állandó színházhoz jutott, s végre ez év október havában vonul be új, állandó hajlékába a híres fabódéból, melynek nevezetes és jelentős szerepe van a magyar színészet történetében. A megnyitás ünnepélye nagy fényvel fog végbe menni. Bulyovszky József polgármester megkeresésére a szin-

ügyi bizottság és a Szigligeti Társaság bizottságot küldtek ki, mely most állapítja meg ez ünnep programját. A megnyitás napján délelőtt a város díszközgyűlést tart, melyen dr. Hoványi Géza, a színügyi bizottság elnöke mondja el a színház építésének érdekes, sőt viharos történetét. Azután Rádl Ödön, a Szigligeti Társaság elnöke mond a nap jelentőségét méltató beszédet, indítványozván hogy a színházat a város nagynevű szülöttéről Szigligeti-színháznak nevezzék el. Délben társasvacsera lesz, este pedig diszlelőadással nyílik meg a színház. A prologus írására Endrődy Sándort, előjáték írására Várady Antalt kéri föl, a kik a Szigligeti Társaságnak tagjai; azután Somogyi Károly szintársulata előadja a Hunyady László operát; végül élőképeket mutatnak be Szigligeti darabjainak alakjaiból. Az ünnepre meghívják az irodalom és színészet ama kitünőségeit, akik a nagyváradi színészet multjában érdemeket szereztek maguknak.

Dalok.

I.

Talán nem is tudod,
Talán nem is sejtéd,
Hogy te hozzád írom
Ezt a sok ous verset.

Talán nem is tudod,
Talán nem is érzed . . .
Ha tudod is, — föl sem
Veszed az egészet.

II.

Mi az, mit olvasok szemedből?
Banatos, szelid sejtelem.
Amely elomló, néma esten —
Elborong tiszta lelken —
Mi az, mit olvasok szemedből?

Avagy tán a borus jelennek
Eltitkolt buja, szenvedése —
Vagy-é, vagy emlékek varázsa,
Ah, nem tudom meg mégse, mégse.
Mi az, mit olvasok szemedből?

Farkas Imre.

HIREK.

— **Bőjti istentisztelet.** Az ágost. hitv. evang. templomban szerdán d. u. 3 órakor bőjti istentisztelet tartatik.

— **Személyi hir.** *Palotay* László apátkanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő a róm. kath. iskolák látogatására városunkba érkezett.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága Debreczenben 1900. évi márczius hó 21-ik napján délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. 1748/1900. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak 23597/1900. szám alatt kelt leírata, mely szerint a vármegyei tiszti, segéd, kezelő és szolgaszemélyzet törzsfizetésének javítására 7822 korona pótvavadalmazás engedélyeztetett s melyben a törvényhatóság a felosztás kérdésében való határozat hozatalra felhivatik. Ezzel kapcsolatban a tisztviselői értekezlet által elfogadott felosztási tervet. 2. 2707/1900. H.-Vámospéres község előljáróságának kérelme a tagosítás alatt álló nagyfűlőpi pusztán levő erdejének letarolása tárgyában hozott képviselőtestületi határozat jóváhagyása iránt. 3. 1944/1900. A nádudvari járás főszolgabírája P.-Ladány község képviselőtestületének 8. számú, a kisdudóvoda czéljaira kormányhatóságilag engedélyezett 3%-os pótdoból befolyandó összeg külön kezelése tárgyában hozott határozatát jóváhagyás végett felterjeszti. 4. 2025/1900. H. Böszörmény város polgármestere, a városi képviselőtestületnek a gazdasági szaktanítókkal ellátott gazdasági ismétlő iskola ügyében 10-271/1900. szám alatt hozott határozatát, több rendbeli felebbezés folytán, felterjeszti. 5. 1875/1900. A nádudvari járás

főszolgabírája Nádudvar község képviselőtestületének a Hortobágy—Berettyó vidéki belvizeket szabályozó társulat és Lukács Dezső nádudvari birtokostól közdülő ut czéljaira vásárolt terület átvételére s a szerződés megkötésére vonatkozó határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

— **Az első esküdtszéki tárgyalás.** Az új bűnvádi eljárás értelmében a főbenjáró bűnügyek tudvalevőleg az esküdtszék elé tartoznak. Debreczenben márczius hó 20 án történik meg először, hogy bűnvádi ügyben az esküdtszék verdiktje alapján fog itélkezni a bíróság. *Kuti Gábor szándékos emberölési* ügye kerül elsőnek a sorozatban. A tárgyalás a törvényszéki palota emeletén az I. számú teremben lesz. Ez alkalommal *Szűcs Miklós dr.* elnököl; szavazó bírák lesznek: *Szeőke István dr.* és *Hoffmann József, jegyző Medveczky Emil.* A vádhatóságot *Simonffy Béla dr. kir. ügyész* képviseli. *Védő Kőrössy Kálmán dr.*

— **Presbyteri gyűlés.** Az ev. ref. egyház presbytérium a f. márcz. hó 11-én el nem intézett ügyek tárgyalása végett f. márcz. hó 14-én szerdán d. u. 3 órakor másodszeri meghívásra gyűlést tart, melyen tehát az egyházi törvények 30. §-a értelmében a jelenlevők többsége határoz.

— **A kaszinó Kazinczy pályázatának eredményét** folyó hó 8-án hirdette ki *Csiky Lajos* akad. igazgató a kollegiumban. Az eredményről már megemlékeztünk.

— **Márczius 15-iki ünnepély a róm. kath. gymnasiumban.** A debreczeni róm. kath. gymnasium 1900. márczius 15-én az új Magyarország születésnapja emlékére ünnepélyt tart a következő tárgysorozattal: I. 8 órakor szt. mise a róm. kath. templomban. II. 9 órakor ünnepély a gymnasiumban következő sorozattal: Erkel: Hymnus. Énekli az ifjuság énekkara. Emlékezés 1848. márczius 15-re. Tartja a gym. igazgatója. *Ábrányi Emil: Márczius 15. Szavalja: Miskolczy Sándor IV. oszt. tanuló. Hubay: Nemzeti dal. Énekli az ifjuság énekkara. 1848. márczius 15. Irta és felolvassa: Majoros József V. oszt. tanuló. Tóth Kálmán: Kik voltak a honvédek? Szavalja: Lám Sándor IV. oszt. tanuló. Egressy: Szózat. Énekli az ifjusági énekkar.*

— **Ármós Bálint hagyatéka.** Ösmeretes, hogy néhai *Ármós Bálint* végrendeletileg 11,000 koronát hagyományozott a Debreczenben létesítendő mentőegyesületnek s 2500 koronát a hajléktalanok menházának s az alapítványok kezelésével a városi tanácsot bizta meg. A városi tanács kiküldöttei tegnap vették át a végrendeletben megjelölt összeget.

— **Meghívó.** Vettük a következő meghívót: Tisztelettel van szerencsém meghívni a *Franczia-kör*, folyó hó 14-én szerdán délután ½6 órakor tartandó *alakuló* közgyűlésére (városi bérház 3-dik lépcső I. emelet 6. sz.) az *Angol-kör* helyiségében. Debreczen, 1900. márczius 13. Az előkészítő bizottság.

— **A főiskolai tanárok községi pótdobója.** A főiskola tanári kara azt a kérelmet intézte a városi tanácshoz, hogy mentse fel őket a községi pótdobó alól. A városi tanács véleményezés végett kiadta a tanárok kérelmét a jog- és pénzügyi bizottságnak, mely tegnap délután *Vecsey Imre* tanácsnok tb. főjegyző elnöklésével foglalkozott a tanári kar kérelmével. A bizottság dr. *Nagy Lajos* és dr. *Szántó Sámuel* felszólalása után, — ki az adó elengedése mellett érvelt s azt is felemlítette, hogy a városi hivatalnoki kar sem fizet pótdobót, — kimondotta a bizottság, hogy a tanári kar kérelmét nem javasolja teljesíteni.

— **Rendőrbiztosok mozgalma.** Tudnivaló, hogy a többi rendőrökkel együtt a rendőrbiztosoknak is természetben szolgáltatja ki a város az egyenruhát, mely körül-

ményt a biztosok magukra nézve kényelmetlennek és alkalmatlannak tartják. — Most mozgalom indult meg közöttük a végből, hogy a város a természetben kiszolgáltatott egyenruhákért évi pénzbeli átalányt állapítana meg, hogy ők maguk csináltathassák meg az egyenruhát, mikor azt szükségesnek találják.

— **Uj vassátrak a piacon.** A tanács intézkedéséből kifolyólag a Dégenfeld-teret most már csinos vasszerkezetű sátrak ékítik. A tanács most a piaci gyümölcsárusoknak is vassátrakat akar felállítani. Erre vall az, hogy a tanács próbaképen két új szerkezetű vassátrat rendelt, mely a magyar—belga fémipar r.-t. szabadalma. Ha ezek a sátrak beválnak, az esetben az új szabályrendeletben megjelölt áruhelyeket a próbászátrakhoz hasonló vassátrak fogják diszíteni.

— **Tisztviselők a fegyvergyakorlaton.** Sokszor volt már arról szó, hogy a megyei és városi hatósági tisztviselőket azon a czímen, hogy hivatalukban nélkülözhetetlenek s hogy hamarosan nem lehet őket helyettesíteni, fel kell menteni a fegyvergyakorlatok alól. Most a belügyminiszter értesítette a törvényhatóságokat, hogy a jövőben ilyen kifogásokat nem fogad el s ezen a czímen senkit sem ment fel a fegyvergyakorlatok kötelezettsége alól. Egyben megküldi azon tisztviselők nevsorát, akiket augusztus hóban fegyvergyakorlatokra behívna, hogy a törvényhatóságok vezetői előre gondoskodhassanak azok helyetteseiről.

— **Halalozás.** *Haas Mór*, szabolcsmegyei földbirtokos, törvényhatósági bizottsági tag, márczius 11-én, Budapesten elhunyt. — A boldogultat tegnap temették Nyiregyházán. Az elhunytak városban is előkelő rokonsága van.

— **A helybeli dohánygyárban** a vízszívó készüléknek esőve megrepedt, de szerencsére a repedésből kifolyólag semmi más baj nem történt, mint hogy a gyárban a munkát a javítás befejeztéig beszüntették.

— **Megőrült igazgató tanító.** *Giczy József* gizellafalvi áll. isk. igazgató-tanítónak szomorú sors jutott osztályrészül. Megőrült. Két év óta járt már beborult lélekkel; tegnapelőtt elmeháborodottsága annyira erőt vett rajta, hogy az ottani kórház megfigyelő osztályába kellett szállítania.

— **Vadászatra megy.** Az éjjeli rendőrségi őrjárat tegnap hajnalban egy csavargót kísért a Hatvan-utczán. Csavargó pajtása, ki vele szembe jött megszölytötte — hová mész, Jóska pajtás? — Hát nem látod, hogy vadászatra megyek, a rendőr hozza utánam a puskát.

— **Veres Tóni.** Van-e Debreczenben, ki e nevet nem ismeri? A jó Tóni egyike a legjobb primásoknak. Szívhezszólóan tudja száraz fáján kikokogtatni a szebbnél-szebb magyar nótákat. Nem is volt neki Debreczenben semmi baja; megélhetett volna keresménye után, akár egy kiskirály, de a testvéri szeretet kényszerítette, hogy M.-Szigetre utazzék. Öcsese, a kitünő czimbalmos, veszélyes betegségbe esett. Orvosok hegyi levegőt ajánlottak neki gyógyulásul. A jó Tóni hát elutazott szülővárosából s gyógykezeltetette öcsesét M. Szigeten. Azonban a testvéri önfeláldozó szeretet sem használt. A fiatal czimbalmos elhunyt. Veres Tóni most aztán ismét visszatért hozzánk, hogy hegedűjével szülővárosa népének szívét vígasztalja. Jól szervezett bandájával bizonyára mihamar közkedveltségű lesz ismét a jó Tóni.

— **Halalozás.** A napokban kísérték örök nyugalomra ippi és érkeserői Fráter Árpádot Budapesten. A ravatal mellett előkelő rokonsága és az első magyar szállítási vállalat tisztviselői állottak, kik remek koszorukat helyezték pályatársuk koporsójára. Koszorukat küldtek még az elhunyt neje és kis fia, *Bónis Sándor* és neje, *Benke István* és neje, *Szathmáry Kálmán* és neje, *Korányi Sándor*, *Dániel Gábor*, *Sebastiani Jenő*, *Kolozsváry Lajosné*, *Márkus Lajosné*, *Fehér Aladárné*, özv. *Sováry Jánosné*. Nyugodjék békével!

— **Kevéssel is beéri.** A szép vassát-
rak megnyitási ünnepéye nagyobb meny-
nyiségű pénzlopással kezdődött meg. Az ál-
dozat Györy Mihályné, a 9. számú vassátor
bérője, a ki afeletti örömeiben, hogy végre
a bornyuhust szép sátorban kínálhatja a
venni szándékozó közönségnek, 194 forintját
egy kendőbe takargatta s a kosárba lökte.
Eszrevette azt egy ott ólalkodó csavargó s
a kis borralót tartalmazó kendőt a kosár-
ból észrevétlenül kicsusztatta s azzal odébb
állott. Félreeső helyen megtekintette a
kendő tartalmát, de attól való félelmében,
hogy a rendőrség megcsipi, kivett a ken-
déből 50 forintot s a többit elvitte a város-
házára s ott a kossuth-utcai lépcső feljára-
tára tette s ellillant. Ezen helyen találta meg
a pénzt Kálmánchelyi Sándor végrehajtó,
ki azt a bünygyi osztálynak adta át. Tudu-
másunk szerint Györyné a 144 forintot meg
is kapta.

— **A B. Ch. jótékonyági asztaltár-
saság** ma este 8 órakor tartja a Gambri-
nusz-féle söresarnokban ujjaalakuló össze-
jövételét, melyre a tagok ez uton is meghi-
vatnak.

— **Panasz-levél.** A B. Naplóból vesszük át
a következő levelet:

„Tisztelt szerkesztő ur!
Becses lapja már számtalan tanujelét
adta annak, hogy a hazai iparosok érdekeit
őszintén támogatni kívánja. Ez indít arra,
hogy ismét becses lapját vegyem igénybe az
iparosok egy sérelmének orvoslása céljából
és hogy ez uton hívjam fel az iparos érdekek
igazi pártolójának, Hegedűs Sándor keres-
kedelemügyi miniszter ur ó nagyméltóságának
figyelmét azon kárra, a melyet az iparosok
az által szenvednek, hogy állami vállalatok-
nál az óvadék csak hónapok mulva adatik
vissza az ajánlattevőknek. Tetemes ezen kár-
pedig nemcsak azért, mert a néha nagyszé-
szegű óvadék után hosszú ideig kamatot kell
fizetni, hanem azért is, mert az iparos ez ál-
tal legtöbb esetben akadályozva van, hogy
más vállalatokra is pályázzék.

Az államnak semmi haszna nincs a
huzavonából, az iparos azonban nagy kárt
szenved.

Hogy példát hozzunk fel, megemlítjük,
miszerint a debreczeni vasuti felvételi épü-
letre az árlejtés f. évi január hó 29-én tartat-
t meg, de az óvadék még ma sem adatott
vissza. Pedig ezen esetben 16.000 koronáról
van szó.

Nagyon kérem ó nagyméltóságát, le-
gyen kegyes közegeit gyorsabb eljárásra uta-
sítani. Nagy hála a köteleznél ezáltal az ipar-
osokat és az államnak is meg volna a haszna,
mert az óvadéknak hosszas hevertetése soka-
kat elriaszt a versenytől.

Fogadja t. szerkesztő ur halás köszö-
netemet e sorok szives közléséért.

Szerkesztő ur kész szolgálja:

Robelly Aladár.

Megjegyezzük e levélre, hogy az óvadé-
kot még nem is származtathatták vissza egy
ajánlattevőnek sem, mert az építés ügyében még
nem döntött a miniszter.

— **Lázadás a tolonczházban.** A buda-
pesti rendőrség tolonczházában tegnap reg-
gel nagy lázadás tört ki. Tíz toloncz, a ki
egy közös zárkába volt internálva, egy Hor-
vát János nevű toloncz felbujtására meg-
tagadta az engedelmséget. Horvát János
azt kívánta, hogy őt pozsonymegyei illető-
ségi helyére egyenesen a nyugati pályaud-
varról szállítsák. Kérését nem teljesítették,
mert a fennálló szabályok szerint a legkö-
zelebbi tolonczállomásra, Vörösvárra kell
szállítani a tolonczokat továbbítás végett.
Horvát erre fellázította társait, a kik eltor-
laszták az ajtót vaságyakkal és a zárka
egyéb mozgatható tárgyival. A tolonczház
vezetője Urs rendőrtanácsos felszólítása is
hiábavaló volt, mert a tolonczok csak nem
engedelmeskedtek. A főkapitányság részéről
Rudnay főkapitány Farkas rendőrtanácsossal
azonnal kihajtatott a helyszínére. Ne-
gyedórai gondolkozási időt adott a fellázadt
tolonczoknak s mikor ez az idő letelt, a le-
gényességgel betörtette az eltorlasztott ajtót. A
tolonczokat hosszu küzdelem után lefoglák,
megkötötték és mindegyiket külön zárkába
esukták. A főkapitányság szigorú vizsgálatot
indított.

— **Megkéselt feleség.** D. Kiss Sándor
szalontai gazda rég idők óta igen rosz lábón
élt a feleségével. A veszekedés, perpatvar
állandóan napirenden volt közöttük, sőt a
tettegesség sem volt ritka dolog a háznál.
Legutóbb azonban kenyértörésre került a
dolog. A szerencsétlen asszony nem türte
már férje brutális bánásmódját s midőn ez
őt ütlegelte, szintén ütlegekkel válaszolt. A
rabiátus ember erre kést rántott s azt a
feleségébe dőfte, mely olyan mély sebet
ejtett, hogy a szerencsétlen asszony felgyó-
gyulásához alig van remény.

— **Halálos ugrás a vonatról.** Mint
tudósítónk jelenti, Furák András békés-csabai
gazda a minap a sarkadi vasuti állomás
mellett a robogó vonatról leugrott. A sze-
rencsétlen ember a feje tetejére esett és
szörnyet halt. A vizsgálat kiderítette, hogy
Furák András a tettét öngyilkossági szán-
dékmal követte el, amennyiben az utóbbi
időkben óriási anyagi zavarokkal küzdött.

— **Lefőzés.** Nyikorgó talyigáján halad a
fuvaros Hadház felé. Odaszól neki a hetyke
urasági inas:

— Mi baja a talyigádnak, hé, hogy olyan
keservesen siránkozik?

— Bizonyosan azon busul, hogy nem te
vagy elébe fogva! — főzte le a jó humoru
taligás.

— **Véres kártyázás.** Balogh Imre és
L. Kiss Imre csökmői lakosok addig forgat-
ták vasárnap este Csökmőa az ördög biblái-
ját, a kártyát Bodzás Sándor házában, míg
egy busásabb ténél összekülönböztek, az
egyik vendégkompanista késre, a másik
ásóra kapott, s vérbe fagyva hagyták a já-
ték színhelyén a házi gazdát, a ki most su-
lyosan sérülten élet-veszély közt van.

— **X Beocsini román czeмент és portlant-czeмент**
főraktára: Kölesey- (Szappanos-) utca 3. Steg-
müller Árpádnál. Zsákonként és waggonkénti
eladás nagyban, gyári árk mellett. Ugyanott
sárga és piros disztégla mindig raktáron van.
Mestereknek és vizsonteladónak árengedmény.
Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.
Telefon 255.

— **Elfogott leányrablók.** Vakmerő
leányrablói eset tartja most izgatottságban
B.-Földvár község lakosait. Az eset, — mint
levelezőnk írja, — azért nevezetes, mert a
szerb szokásoktól eltérően, egy 15 éves
leányt akarata ellenére rabolt el négy szerb
legény és rajta erőszakot követtek el. —
Wittamrov Szávó b.-földvári lakosnak van
egy 15 éves Mario nevű leánya. E hó 9 én
este a leány két korszó vízzel ment hazafelé
a Tiszáról, amikor is elébe álltak Dragics
Szteván, Popovics Bogdán, Stojcics Markó
és Szudarsky Stevó, akik a leánytól vizet
kértek. A leány mitsem gyanítva átadta a
korszókat, mire a leányt megragadták, felte-
ték egy kocsi, ruhákkal letakarták és el-
hajtották vele a szállások közé. A leány
szülei rosszat sejtve gyermekük elmaradása
miatt, még az éjjel keresésére indultak, de
sehol sem tudtak nyomára akadni. Másnap
jelentést tettek az esetről az óbecsei szolgá-
bírnál, a ki a csendőrséget hívta fel a leány
keresésére. A csendőrök, a kik már ismerik
a leányszöktetéseknel szokásos eljárást, a
nyomozást a szállásokon kezdte meg, s
harmadnapra sikerült is az elrabolt leányt a
szt.-tamási határban levő Stojcics szálláson
betegesen fekve megtalálni. A beteg leányt, a
ki a négy legény merényletének lett áldozata,
haza szállították a szülei hához, a hol
orvosi ápolás alá vették. A leány bemon-
dása alapján a négy legényt a csendőrség
letartóztatta és átadta a bíróságnak.

— **Gyilkos halászkok.** Kegyetlen gyil-
kosságról ad hírt martonosi levelezőnk: A
tiszai halászati jogot felerészben a bács-
megyei községek, felerészben a torontál-
megyei községek birják. Mindegyik község
a halászati jogot bérbe adja a halászkoknak.
A torontáli oldalra eső tiszai részt az ácsi
halászkok birják bérbe, akik éjnek idején át
szokták húzni a hálót a bácskai oldalra is,

a mi által a bácskai halászkokat megkárosít-
ják. E hó 9-én éjjel négy aracsi halász ismét
felhajtott Martonos alá s hálójukkal átkerül-
tek a bácskai oldalra is. Csihás András és
Barta Vince martonosi halászkok a mint ezt
észrevették, csolnakra ültek, hogy elfogják
az aracsi halászkokat. A Tisza közepén ta-
lálkoztak. Csihás és társa el akarták venni a
szerb halászk hálóját, de a szerb halászkok
ellenszegültek ennek a kísérletnek. A csó-
nakokban ülő ellenfelek ekkor az evezőkhöz
kaptak és azzal mértek egymásra hatalmas
ütéseket. De mivel így nem tudtak egymás-
ban nagyobb kárt okozni, a szerbek kik
nagyobb számban voltak, felfordították a két
martonosi halász csolnakját, minek követ-
keztében azok a Tiszába estek. A két vízbe-
fordult halász uszni akart, de ekkor a szerb
halászkok addig verték őket fejbe az evezők
kel, a míg azok eszméletüket veszítve a víz
alá merültek. Csihásnak a fia, a ki a mar-
tonosi partról nézte a küzdelmet, befutott a
községbe s a csendőrségnek jelentést tett az
esetről. Mire a csendőrség leérkezett a
Tiszára, a szerb halászkok elmenekültek ugyan,
de szerszámukat már nem tudták maguk-
kal vinni. A visszamaradt halászszerszámok
alapján sikerült a csendőrségnek kinyomozni
a gyilkosokat, a kiket Tosity Jevrem, Bard-
ner Vilmos, Hovvoczy Járó és Zsikity
Szteván személyében másnap le is tartóztat-
tattak. Csihás és Bartha holttestét eddig
még nem sikerült megtalálni.

— **X A szépség és ifjuság titka.** Történelmileg
kimutatható, hogy minden időben éltek olyan
nők, kik szépségüket és ifjuságukat legmag-
sabb életkorukig képesek voltak fentartani, de
eljárásuk titka velük együtt sirba szállott. Azon-
ban a sarlatanok mégis uton-utfélen hirdették,
hogy ők birtokában vannak a szépség titkának
és a könnyen hívő nőket olárasztották az egész-
ségre káros kutyvalékokkal. Csak a legujabb
időben lépett fel Schaffer Róza asszony olyan
készítményekkel, melyeket az emberi szervezet
hosszas tanulmányozása után oly módon sike-
rült előállítani, hogy azok a legelőkelőbb ka-
pacitások véleménye szerint az egészségre
nézve nem károsak. Az ó Eau-, Poudre-, Créme-
s Savon-ravissante készítményei, szab. homlok-
kötői és Kinoir hajfestő-szerei által közkincesé
vált a titok, miként lehet megőrizni a szépséget
és ifjuságot az emberi kor legszélso határáig.

5 millió jótékonycélra.

Idősebb Luczenbacher Pál, főrendiházi
tag, a ki tegnap, mint közöltük, meghalt,
mintegy 30 millió forintnyi vagyont hagyott
hátra. Mint értesülünk, ma bontották fel a
vérendeletét, a melyben a megboldogult
óriási összeget, öt millió koronát testáit jóté-
kony célokra. A nemesszívü emberbarát,
értesülésünk szerint, elrendelte, hogy hátra-
hagyott vagyonából a következő összegek
fordíttassanak jótékonycélra:

1. A Fehér-kereszt egyesület lelencz-
házának 50.000 koronát.
2. Egy Budapesten létesítendő városi
lelenczház céljaira 250.000 korona.
3. A Ranolder-intézet céljaira 50.000
korona.
4. A Katolikus-legény-egyesületnek
50.000 korona.
5. A budapesti Mária-intézetnek 100.000
korona.
6. A budapesti egyetem theologiai fa-
kultásának ösztöndíj-alap gyanánt 500.000
korona.
7. Az esztergomi, budapesti és nagy-
szombat(papnövelde) ösztöndíj-alapra
külön-külön 100.000, összesen 300.000 ko-
rona.
8. A szobbi róm. kath. plébánia alapra
100.000 korona.
9. A Szent-István társulatnak 100.000
korona.
10. A Szent-László társulatnak 100.000
koronát.
11. Az irgalmasok budai rendházának
50.000 koronát.
12. A vörös kereszt-egyesületnek
500.000 koronát.

- 13. A fővárosi Mayer-árvaháznak 50.000 koronát.
- 14. A József fiúárvaháznak 100.000 koronát.
- 15. Az Erzsébet leány-árvaháznak 100.000 koronát.
- 16. A Klotild szeretetháznak 100 000 koronát.
- 17. A mária-remetei Boldogasszony-kápolna egyesületnek 50.000 koronát.
- 18. A budapesti önkéntes mentő-egyesületnek 100 000 koronát.
- 19. A Stefánia-szegénygyermek-kórháznak 100.000 koronát.
- 20. A szünidei gyermektelepnek 100 000 koronát.
- 21. A magyar gazdasszonyok országos egyesületének 100.000 koronát.
- 22. Az országos kiseddóvó-egyesületnek 50.000 koronát.
- 23. A pesti első bölcsőde-egyesületnek 100.000 koronát.
- 24. A magyar iskola-egyesületnek 50 ezer koronát.
- 25. Az Emléknek 250.000 koronát.
- 26. A felvidéki magyar kultur-egyesületnek 100.000 koronát.
- 27. A magyar tanítók Eötvös-alapjának 100.000 koronát.
- 28. A dunántuli közművelődési-egyesületnek 100.000 koronát.
- 29. A karmeliták budapesti rendházának 50.000 koronát.
- 30. A budapesti honvéd egyesületnek 50 ezer koronát.
- 31. Az 1848/49. honvédek menházának 50.000 koronát.
- 32. Az orsz. honvéd segélyző-egyesületnek 100.000 koronát.
- 33. A hírlapírók nyugdíj-intézetének 10.000 koronát.
- 34. A magyar írók segély egyesületének 5000 koronát.
- 35. A budapesti újságírók segély alapja javára 5000 koronát.
- 36. Az „Otthon” írói kör segély-alapjának 5000 koronát.
- 37. A színészek orsz. nyugdíj-egyesületének 5000 koronát.
- 38. A szobbi szegényeknek 50.000 koronát.
- 39. A család szolgaszemélyzetének 20.000 koronát.
- 40. Végül pedig 1.000.000 (egy millió) korona a székes-fővárosi polgármester kezébe olyképen, hogy a fele a szegények közt osztandó ki, másik fele pedig oly nem katolikus fővárosi jótékony intézeteknek adandó, melyekről a hagyományozó végrendeletében külön nem emlékezett meg.

KÖZGAZDASÁG.

TŐZSDEI JELENTÉS.

— Távirati értesítés. —

Budapest, márczius 13.

Értéktőzsde.

Kötetett	Kezdődött	1/2 1 órákor zárlat
	forint	forint
Buza áprilisra	7.45	7.54 — 7.55
Buza októberre	7.70	7.75 — 7.77
Rozs áprilisra	6.27	6.31 — 6.32
Zab áprilisra	4.91	4.95 — 4.96
Tengeri májusra		
1900.	5.16	5.23 — 5.24
Repcze szept-re	12.50	12.50 — 12.60

Déli zárlat:

Osztrák hitelrészvény	753 — kor.
Magyar	651 50 „
Osztrák-magyar államvasuti részv.	656 — „

A határidő-üzlet.

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény	753 kor — fill.
Magyar hitelrészvény	751 „ 50 „
Osztrák-magyar állam-vasuti részvény	656 „ — „

Délutáni zárlat 4 órákor:

Buza tavaszra	7.54 — 7.55
„ őszre	7.75 — 7.77

Rozs tavaszra	6.31 — 6.32
„ őszre	6.51 — 6.52
Zab tavaszra	4.95 — 4.96
Tengeri májusra	5.23 — 5.24
Repcze aug.—szept-re	12.50 — 12.60

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, márczius 13.

Piaci árak 50 kgr.-ként koronákban:	
Buza minőség	77 . . . 6.65 — 6.85
„ „	78 . . . 6.85 — 7.05
„ „	79 . . . 6.90 — 7.10
„ „	80 . . . 7.15 — 7.30
Rozs „	71/73 . . . 5.60 — 5.65
Árpa „	„ . . . 4.90 — 5.10
„ (jobb) „	„ . . . 5.20 — 5.40
Zab „	„ . . . 4.60 — 4.75
„ prima „	„ . . . 5.00 — 5.20
Tengeri „	„ . . . 4.95 — 5.—
Köles „	„ . . . 5.80 — 6.—
Napraforgó mag „	„ . . . 4.50 — 4.60
Bükköny „	„ . . . 6.40 — 6.75
Lóhere „	„ . . . 65.—70.—
Luczerna „	„ . . . 40.—42.—
Pogácsa napraforgó „	„ . . . 4.70 — 4.80
„ tökmag „	„ . . . 5.10 — 5.20
Bab (fehér) „	„ . . . 6.20 — 6.50

Nem remélt változás.

Rettenetes szenvedéssel telve, nyolcz év telt el a nélkül, hogy Moéder Mari asszony Yverdonban (Vadt-Kanton, Svájc), bár mindenféle gyógyszerrel használt, bajára enyhítést talált volna. Mi okozta ezt a rettenetes bajt, ezt a heves szivdobogást, mely csaknem az ájulásig növekedett? Mi okozta a rettenetes főfájást, mely elrabolta álmát és borzasztó éjjeleket teremtett? Mitől voltak a szervezete ezek a különös zavarai, melyek általános gyöngeséget idéztek elő és fatális végre engedtek következtetni? Valószínűleg a vérszegénység okozta ezeket a zavarokat és amint rendszeren tenni szokott, ha az ember ki van merülve, Moéder asszony a legtáplálóbb étellel nem tudta elvesztett erejét pótolni. Minden undorította és a keveset, a mit evett, nem tudta megemészteni. Egy napon Pink-pilulát használt és ettől kezdve csodálatos, mindig haladó változás történt. Ereje visszatért, szivbaja eltűnt, visszajött az étvágya és az álma.

— Nagyon boldog vagyok, — írja a fécje, — hogy tudtára adhatom önnek az eredményt, melyet feleségem a Pink-pilula használatával elért. Nyolcz év óta szivbaj és szivdobogás miatt nem tudott már aludni és teljesen elgyöngült. Néhán skatulya Pink-pilula elég volt arra, hogy mindezeket a bajokat elűzze és kitűnő egészséget szerezzen.

Sárgaság, neurasthenia, vérszegénység okozta gyöngeség, angolkór, vitus-táncz a gyermekeknél eltűnik a Pink-pilula használatával.

A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszerertárban. Egy doboz ára 3 Korona 50 fillér, és hat doboz 18 Korona. Magyarországi főraktár **Török József** gyógyszerertárban, Budapest, Király-utca 12.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Irta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.)

Nem is látta soha sem közelebbről, mint ama tizenégy vagy tizenöt méternyi távolságon át, mely az utca két háziorát egymástól elválasztotta, de nagyon jó szeméi voltak és hamar észrevette, hogy a lány szép. Többnyire egy takaros piros karton-ruhába volt öltözve és piros szalagesokkal díszített fehér kis muszlin fejkötőskét viselt. A haja gesztenyeszín volt s a szeméi is barnák, ragyogók: a napsugarak tükröződtek bennük, mikor néha-néha néhány pillanatra megállott az ablak előtt.

Sokszor elnézegette Smith, mikor a lány urnőjének a reggelit bekészítette és azután az ezüst kanecót bevitte, majd csöngést hallott és ilyenkor jólesett neki elképzelni, milyen bájos lehet, mikor az előcsarnokban ott áll a lépcső ajtaján s a cse-

gettyüzsínort himbálózva kezében, tudatja a háznépkel az öreg hölgy lejövetelét. Jól emlékezett rá még most is: mrs. Manton volt neve az uri nőnek, kit imádottja olyan gondosan kiszolgált.

Valamivel később az ő gazdájának a reggelije következett és mikor ez is végbe ment, újra kedvére nézegethette azt a piros alakot, mely a szemközti ház nappalijában ügyesen ide-oda lebegett, a mint sóprótt, porolt, üvegeséket rázogatót és — igaz biz az, ugy volt — pillanatokra meg-megállott a kandalló fölött lévő tükör előtt. Sokszor elképzeltte Smith, mily bájos képet láthatott a leány ott a tükörben és magában azt óhajtott, báresak ő is együtt nézhetné vele. Gyakran látta azt is, mikor a tükör előtt állva, fejéhez emelte kezét, hogy elsimítson egy-egy kósza fürtöt, vagy hogy néha-néha egyet szándékosan homlokára huzzon. A Smith gazdája nem engedte meg nőcselédinek a frou-frou viselést és bizonyosan a Manton asszony házi rendje sem volt kevésbé szigorú. Ilyenkor aztán néha megfordult a leány és ugy nézett vissza oldalvást tükörbeli képmására s a szomszédbeli leskelődő ilyenkor ugy látta, mintha mosolyogna saját magára.

Tudta pontosan az idejét, mikor szokott a lány padlásszobácskájának ablaka becsapódni, mikor a villásreggelihez átöltözni megy és sokszor megleste a tükör előtt, mely az ablak fájához támasztva állott. Kiváltképen nagy gondot szokott fordítani szép hajára.

Kevéssel azután, hogy ő gazdájának az ebédhez fölterített, láthatta a lányt is, amint esinos fekete ruhában, fehér nyakfodorral és kézelővel és kieserélt fejkötővel, hasonló dolgot végzett odaát. Ilyenkor újra megszólalt a csengő, az öreg hölgy bejött és mikor őt után gazdája széke mögött állva, az öreg urat ellátta mindennel, a mire szüksége volt: titokban megfordult és bámulta azt a bájos alakot, mely a mrs. Manton ebédlőjében ide-oda lebegett. És mikor az ebédnek vége volt, a függönyök mögé állva leste, mikor a lány a látogatók esőngetésére ajtót nyitott. Néha le is jött a lépcsőn, hogy egy-egy kocsiban ülő vendéggel beszéljen; ilyenkor aztán valamivel közelebbről láthatta őt.

Smithnek nagyon kevés szabad ideje volt akkortájt, mert gazdája öreg ember volt és nagyon pontos kiszolgálást követelt. Így aztán csak reggelenként járhatott ki, mikor gazdájának kutyáját sétáltatni vitte, vagy pedig vasárnap este. A szomszédház szobaleányának azonban, ugy látszik, elnézőbb volt az asszonya, mert hetenként kétszer adott neki kimenőt.

Rendszeren este járt ki a leány és Smith féltékeny izgatottsággal leste mindig azt az uri külsejű embert, ki ilyenkor lenn várakozott rá. Valósággal meggyűlölte azt az embert, nemesak őt magát, hanem még azokat a csinos állású ruhákat is, melyeket viselt.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 166.

Bérlet 140. sz. „B“

Szerdán, 1900. évi márczius hó 14-én,

Kuruczfurfang.

Népszínmű 3 felvonásban. Irta: ifj. Bokor J.

Színházi műsor.

Csütörtök, márczius 15-én: Kuruczfurfang

Pénteken márczius 16-ikán, harmadszor: Kuruczfurfang.

Szombaton, márczius 17-én, negyedszer: Kuruczfurfang.

Vasárnap, márczius 18-án két előadás, délután 3 órákor félhelyarakkal: A nébántsvirág. Este 7 és fél órákor bérletszünetben: A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Érvényes 1899. október hó 1-től.

Sz. v.	Gy. v.	Tv. sz.	Sz. v.	Sz. v.	Tv. sz.	Állomások.	Tv. sz.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.
170	1702	1754	1706	1710	1742		1745	1709	1707	1723	1713	1701	1705
I-III.	I-II.	I-III.	I-III.	I-III.	II-III.		II-III.	I-III.	I-III.	I-III.	II-III.	I-III.	II-III.
9.15	1.55		7.05			ind. Budapest k. p. u.	érk.		5.45	6.20		1.50	8.10
2.29	5.35		1.24	4.06	6.05	énd. Püspök-Ladány	érk.	5.13	9.45	11.28	1.28	9.48	1.45
3.86	6.26		2.33	5.14	7.40	érk. Debreczen	ind.	3.37	8.15	10.27	12.00	9.01	12.26
5.18	8.18			9.42		rk. Nyíregyháza	ind.		6.44	6.44		6.41	10.55
7.03	10.30			11.26	11.26	érk. Szerencs	ind.		5.10	5.10		5.00	9.07
6.58			8.52	8.52		érk. Bud-Szt-Minály	ind.		3.10	3.10		5.30	9.07
6.15						érk. Nagy-Léta-Vrtes	ind.					5.25	
3.56	11.35		8.00	5.22		ind. Füzes-Abony	érk.				7.51	8.56	12.16
4.58	6.46	8.20	4.01	6.35		ind. Debreczen	érk.	6.45	10.12		6.36	8.15	11.17
9.09	7.29	9.47	8.21			érk. Erőhályfalva	ind.	5.27	9.14				6.50
						érk. Nagyvárád	ind.		5.43				
5.10	7.31	9.53	4.11	6.00		ind. Erőhályfalva	érk.	9.09	9.06		6.22	8.12	11.00
6.03	8.06	11.15	5.04	8.00		érk. Nagy-Károly	ind.	4.05	8.15		5.18	7.41	10.19
						érk. Zilah	ind.		2.18				4.07
6.11	2.23	2.23	5.14	8.30		ind. Nagy-Károly	érk.	9.18	8.07		10.17		10.14
6.39	8.08	11.25	5.41	9.04		érk. Gilvác	ind.	3.37	7.39		5.13	7.39	9.47
6.40	8.27	12.04	5.42	9.09		érk. Szatmár	ind.	3.22	7.37		4.38	7.20	9.46
7.08	8.50	12.46	6.11	9.50		érk. Szatmár	ind.	2.47	7.09		4.00	6.59	9.18
10.41			10.17			ind. Nagy-Bánya	érk.		3.25				5.50
2.25				5.50		ind. Fehér-Gyarmat	érk.		10.41		10.17		5.45
9.22			11.41			ind. Szatmár	érk.		4.10				11.41
4.10			6.23	11.49		érk. Királyháza	ind.	Gy. v. 1703.	2.42	6.57		6.58	9.10
7.18	8.52		7.36	1.10		érk. Bátor	ind.	1703.	1.22	5.49		6.08	7.57
8.27	9.44		9.52	4.42		érk. Királyháza	ind.	1703.	10.28	2.57			5.30
10.28						ind. Királyháza	érk.	Sz. v. 1711.	2.24	10.28	10.28		9.52
6.55		1712	5.30			érk. Taraczköz	ind.	1711.	12.18	4.45	5.37	6.03	7.47
8.49	9.51		7.48			érk. M-Sziget	ind.		10.58	2.24	4.17		6.29
10.14			9.14			érk. Akna-Szlatina	ind.		10.57	2.22	4.16		6.28
10.15			9.15			érk. Kis-Boesko	ind.		10.80	1.85	3.50	4.50	6.00
10.50	11.18	7.20	9.50			érk. M-Sziget	érk.	V. v. 5011.	6.25				
			2.26			ind. Sziget-Kamara	ind.		9.59	6.31	7.00		5.23
V. v. 1728	V. v. 5612.		V. v. 5614	V. v. 1726.		ind. Nagy-Boesko	érk.		9.52	6.24	6.53		5.15
I-III.	I-III.		I-III.	I-III.		érk. Kis-Boesko	ind.		9.47	6.19	6.52		5.14
11.33	6.55		3.45	10.00		érk. Kőrösmező	ind.		9.11	5.43	6.21		4.37
11.40	7.02		3.52	10.07		érk. Kőrösmező	ind.		9.03	5.37	6.18		4.27
11.47	7.07		4.33	10.38		érk. Kőrösmező	ind.		8.52	5.26	3.09		11.55
12.13	7.43		4.43	10.39									
12.14	7.51		4.54										
3.50	8.02			1.30									

* Budapest k. p. u. Püspök-Ladány között az 1708. sz. személyvonatnál, Püspök-Ladány és Nagy-Károly között az 1706. és 1707. sz. személyvonatoknál naponta, továbbá Debreczen—Püspök-Ladány között az 1705. sz. személyvonatnál minden kedden a szomszédos forgalmu menetjegyek használata ki van zárva.

Apró hirdetés.

az Apróhirdetés minimális ára 5 sorig 20 kr., minden további sor 4 kr. A vastagabb betűkkel szedett sorokat 6 k rra számítjuk. — Czim nélküli hirdetésokról a kiadóhivatal ad felvilágosítást. Czimmel ellátott hirdetések után 30 krajczár bélyegilleték fizetendő.

Joghallgató ügyvédi irodá-

ban alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban.

A nagyerdői volt lövöldé- ben a fél emeleten 4 kjs szoba külön bejárattal kiadó. Értekezhetni a nagyerdői kertésznél.

Eladó szőlővesszők. 10,000 drb. fehér erdői, 20,000 drb. piros bakator, ezrük 8 korona. 5000 drb. gyökeres Riparia portalis, ezre 12 korona és 50,000 drb. sima Riparia portalis, ezre 10 és 8 korona. Czim özv. Wimmer Józsefné, **Pele** (Szilágy-megye).

Elveszett a Hunyadi-u csa- tól a Piac-utcaig terjedő uton egy arany emlékpénz, melynek egyik oldalán E. H. betű, más k oldalán Wien 12. November 1898. van emailrozva. A becsületos megtaláló 5 forint jutalomban részesül, ha kiadóhivatalunkba hozza.

CSOKONAI-NYOMDA

LENGYEL IMRÉ ÉS TÁRSAI

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSNET * *

Ajánkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészies kivitelű disz munkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, czimké, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámpiajakatok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, diszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napi-ívek, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelevények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, diszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

MINDEN MUNKA
A LEGNAGYOBB
GONDDAL
KIALLITVA,
MINDAMELLETT
MÁS
KEZDETLEGES
KIVITELNÉL
OLCSÓBB ÁRON.